

Protokoll från Kärnavfallsrådets rådsmöte nr 5/2011

Tid: Tisdag 6 september, 2011

Plats: Garnisonen, Karlavägen 100, Stockholm

Närvarande:

Ledamöter	Torsten Carlsson, ordf. (ej närvarande punkt 10) Carl Reinhold Bråkenhielm, vice ordf (ej närvarande punkt 1, 2) Clas-Otto Wene Jenny Palm Karin Högdahl Lennart Johansson Mats Harms-Ringdahl (ej närvarande punkt 7, 8, 9, 10) Thomas Kaiserfeldt Tuija Hilding Rydevik (ej närvarande punkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11)
Sakkunnig <i>Önskan om</i>	Ingvar Persson (ej närvarande då beslut fattades punkt 11, delpunkt <i>synpunkter på betänkandet Strålsäkerhet – gällande rätt i ny form, SOU 2011:18</i>)
Kanslichef	Holmfridur Bjarnadottir
Bitr. sekreterare	Karolina Brogan
Sekreterare	Peter Andersson

1. Mötets öppnande, föredragningslista

Beslut: Föredragningslistan godkändes. Torsten förklarade mötet öppnat.

2. Reflektioner från ledamöter

Torsten har arbetat med Kärnavfallsrådets yttrande om SSM:s beräkning av kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp för 2012-2014. (se punkt 11, Övrigt)

Clas-Otto har arbetat med Kärnavfallsrådets yttrande om SSM:s beräkning av kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp för 2012-2014. (se punkt 11, Övrigt)

Lennart arbetar med Umeå universitets remissvar angående betänkandet om strålsäkerhet –gällande rätt i ny form, SOU 2011:18.

Mats har varit i Polen på konferens om strålningsvetenskap (14th International Congress of Radiation Research) Vid denna konferens behandlades bl.a. kärnavfall.

Ingvar har arbetat med Kärnavfallsrådets yttrande om SSM:s beräkning av kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp för 2012-2014. (se punkt 11, Övrigt)

Holmfridur informerade om aktuella händelser och om rådets arbete under hösten. **Se bilaga 1.**

3. Nya ledamöter

Jenny Palm

Jenny är docent vid tema Teknik och social förändring, Linköpings universitet. Jenny har Fil. dr. examen från Tema Teknik och social förändring, Linköpings universitet och Politics Magisterexamen vid samma universitet med statsvetenskap som huvudämne. Jenny forskar om lokala policyprocesser kring energi och miljö och även kopplat till hur olika energianvändare förstår, tolkar och agerar på olika energimarknader utifrån de spelregler som sätts upp (inter)nationellt och lokalt. Teoretiska forskningsfrågor inkluderar hur olika aktörers (såsom kommuner, länsstyrelser, energibolag, bostadsbolag och hushåll) handlingsutrymme påverkas av de resurser och restriktioner som omger dem i olika situationer, såsom formella och informella institutioner, policyutformning, nätverk, maktrelationer, sociotekniska system och styrningsprocesser.

Läs mer på:

<http://www.tema.liu.se/tema-t/medarbetare/palm-jenny?l=sv>

Thomas Kaiserfeldt

Thomas disputerade i teknikhistoria 1997 på avhandlingen Vetenskap och karriär om naturvetares förändrade karriärmönster från slutet av 1800-talet till andra världskriget. Efter att ha arbetat som gästlektor vid University of Manchester, tillbringat ett år som post.doc. vid Tema T i Linköping, arbetat ett år på Utbildningsdepartementet, varit en termin vid UC Berkeley och under två år varit knuten till Centrum för evolutionär kulturforskning vid Stockholms universitet blev han docent i teknik- och vetenskapshistoria 2002. Efter några år som forskare vid Avdelningen för teknik- och vetenskapshistoria blev Thomas lektor i innovationsteknik vid Mälardalens högskola 2005 och 2007 professor i teknik- och vetenskapshistoria vid KTH. Nu är Thomas professor vid Lunds universitet, avdelningen för idé- och lärdoms historia.

Läs mer på:

http://www.kth.se/abe/om_skolan/organisation/inst/philhist/tekhist/personal/thomas-kaiserfeldt-1.29134

4. Företagande i välfärdsstatens skugga

Lena Andersson-Skog som skulle berätta om sin forskning fick förhinder och kunde inte delta.

5. Granskningen av SKB:s ansökan – förslag till arbetsprocess och granskningsplan

Miljödomstolen har skickat SKB:s ansökan, om att få bygga ett slutförvar, på remiss till Kärnavfallsrådet. I remissen kan läsas att *Miljödomstolen anhåller om besked huruvida ansökningshandlingarna behöver kompletteras av sökanden i något avseende innan kungörelse utfärdas*. Yttrandet ska ha inkommit till miljödomstolen **senast den 16 april 2012**.

Holmfridur presenterade en granskningsplan där de olika delarna i SKB:s ansökan delas upp mellan rådsmedlemmarna. Arbetet med att gå igenom om rådet anser att ansökan är komplett kommer genomföras på ett liknande sätt som rådet arbetat när de tidigare granskat SKB:s Fud-program.

Holmfridur återkommer med tidplan för granskningen.

Sammanställande personer är fetmarkerade

Kapitel	Förslag till gruppuppdelning
Toppdokumentet	Torsten , alla
Bilaga MKB. Miljökonsekvensbeskrivning	Holmfridur Bjarnadottir , Tuija Hilding-Rydevik, Ingvar Persson, Peter Andersson, Karolina Brogan.
Bilaga AH. Verksamheten och de allmänna hänsynsreglerna.	Holmfridur Bjarnadottir , Tuija Hilding-Rydevik, Clas-Otto Wene, Ingvar Persson, Peter Andersson.
Bilaga PV. Platsval – lokalisering av slutförvaret för använt kärnbränsle	Karin Högdahl , Carl Reinhold Bråkenhielm, Lena Andersson-Skog, Jenny Palm, Thomas Kaiserfeld, Peter Andersson
Bilaga MV. Metodval – utvärdering av strategier och system för att ta hand om använt kärnbränsle	Lennart Johansson , Mats Ringdahl-Harms, Willis Forsling, Thomas Kaiserfeld, Karin Högdahl, Ingvar Persson
Bilaga TB. Teknisk beskrivning	Clas-Otto Wene , Willis Forsling, Hannu Hänninen
Bilaga KP. Förslag till kontrollprogram	Thomas Kaiserfeld , Tuija Hilding Rydevik, Clas-Otto Wene
Bilaga SR*. Säkerhetsredovisning för slutförvaring av använt kärnbränsle.	Konsult . Alla i rådet samt sakkunniga.
Bilaga SR-Drift för drift av slutförvarsanläggningen.	Konsult . Alla i rådet samt sakkunniga.
Bilaga F*. Preliminär säkerhetsredovisning Clink.	Konsult . Alla i rådet samt sakkunniga.

* I avvaktan på upphandling av konsult föreslås att alla läser Bilaga SR (17 sidor), svenska sammanfattning av SR-Site och innehållsförteckningen till Bilaga SR-drift och Bilaga F.

Kopior av ansökningarna på CD-Rom har delats ut på tidigare rådsmöte. Se även:

- SKB:s hemsida: http://www.skb.se/Templates/Standard_30898.aspx,
- Nacka Tingsrätts hemsida: <http://www.nackatingsratt.domstol.se/> Ansökan om slutförvar för använt kärnbränsle och
- SSM:s hemsida: <http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/Allmanhet/slutforvar/>

6. Granskningen av SKB:s ansökan – identifiering av relevanta frågor

- Presentation av granskningen av rådets Kunskapslägesrapporter 1998 - 2011 och Fud-granskningsrapporter 1998 – 2010

Peter har under sommaren sammanställt vad rådet pekat på under tidigare kunskapslägesrapporter och yttranden angående SKB:s Fud-rapporter. Denna sammanställning kan fungera som input vid kommande granskning för att se vad som anses varit viktigt genom åren. **Se bilaga 2.**

7. Kunskapslägesrapport 2012

Holmfridur presenterade en tidsplan och en preliminär innehållsförteckning till 2012 års kunskapslägesrapport. Eftersom rådet kommer att vara upptagna med granskning av SKB:s ansökan har Miljödepartementet gett klartecken till att kunskapslägesrapporten blir något tunnare än tidigare år. De rådsmedlemmar som inte bidrar till 2012 års rapport, skriver förslagsvis i kunskapslägesrapporten för 2013. **Se bilaga 3.**

8. Samarbete med Nuclear Waste Technical Review Board (NWTRB)

Carl Reinhold har påbörjat ett gemensamt arbete med Kärnavfallsrådets motsvarighet i USA, NWTRB. Samarbetet behandlar den s.k. ansvarsprincipen. Ansvarsprincipen handlar om att det är den generation som dragit nytta av kärnkraft som även ska ta om hand om det uppkomna avfallet. Kärnavfallsrådet har flera gånger tidigare skrivit om ansvarsprincipen, bl.a. i Kunskapslägesrapport 2007, kapitel 2.5 (SOU 2007:38). Principen har nu kommit att ifrågasättas från olika håll, vilket bland annat beror på att det finns åsikter om att om vi väntar med att slutförvara det använda bränslet så kommer eventuella forskningsframsteg göra slutförvaringen säkrare. Carl Reinhold presenterade utgångspunkter och tankar kring projektet.

9. Studieresa till Finland 24 – 25 oktober

Kärnavfallsrådet åker den 24-25 oktober på studieresa till Finland för att besöka Olkiluoto och Onkalo. **Se bilaga 4a och 4b**

10. Presentation av projektet: ”*Djupa borrhål – ett alternativt slutförvar för använt kärnbränsle?*”, Civilingenjörsprogrammet i Miljö- Vattenteknik, Uppsala Universitet

Karins institution, institutionen för geovetenskap i Uppsala, har arrangerat en kurs för studenter som studerar till ingenjörer i mark- och vattenteknik. På kursen skulle studenterna agera ”konsulter” och Karin agerade ”uppdragsgivare”. Uppdraget ”konsulterna” fick var att ge en sammanfattande bild av kunskapsläget inom djupa borrhål. Emil Friberg, Anna-Emilia Joelsson, Anna Källgren, Emma Lindbjer och Lisa Söderberg som är några av författarna till uppsatsen presenterade sin bild för Kärnavfallsrådet.

Rapporten kan läsas på Kärnavfallsrådets hemsida:

<http://www.karnavfallsradet.se/publikationer/djupa-borrhål-ett-alternativt-slutförvar-för-använt-kärnbränsle>

11. Övrigt

- **Kärnavfallsrådets yttrande över Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp för 2012-2014.**

Yttrande finns på kärnavfallsrådet hemsida:

<http://www.karnavfallsradet.se/publikationer/karnavfallsradets-yttrande-over-stralsakerhetsmyndighetens-forslag-till-karnavfallsavgifter>

Beslut: Kärnavfallsrådet ställer sig bakom yttrandet

- **Önskan om synpunkter på betänkandet *Strålsäkerhet – gällande rätt i ny form*, SOU 2011:18.**

Rådet har fått betänkandet på remiss. Ingvar som är huvudförfattare till betänkandet presenterade huvudpunkterna. Efter presentationen lämnade Ingvar sammanträdeslokalen och rådet diskuterade hur de ska behandla remissen.

Beslut: Kansliet får i uppdrag att ta fram ett förslag till yttrande.

- **Information om nya funktioner på hemsidan**

Karolina informerade hemsidan och dess nya funktioner. Nytt är en länk som heter Kärnavfallsrådet i media.

<http://www.karnavfallsradet.se/karnavfallsradet-i-media>

- **Belysning av DRD metoden (Dry Rock Deposit)**

Den ideella organisationen, MILKAS (Miljörörelsens kärnavfallssekreterariat) har lyft DRD metoden som en alternativ förvaringsmetod till KBS-3 metoden. Det är viktigt att Rådet belyser alla framförda alternativ och informerar regeringen om dessa.

Beslut: Ingvar får i uppdrag att sammanställa vilken forskning som finns kring DRD metoden.

Justeras

Torsten Carlsson
Ordförande

Vid protokollet:
Peter Andersson
Sekreterare